

ФУНКЦІОНАЛЬНА ЛОГІСТИКА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Дослідження присвячене функціональній логістиці як ключовому елементу управління підприємством. Проаналізовано основні складові функціональної логістики, зокрема закупівельну, виробничу, складську, транспортну та розподільчу, та їх взаємодію у логістичному ланцюзі постачання. Особлива увага приділена складській логістиці, її ролі в управлінні матеріальними потоками, оптимізації запасів та підвищенні ефективності діяльності підприємства. Дослідження підтверджує, що впровадження функціональної логістики сприяє зниженню витрат, підвищенню рівня сервісу та конкурентоспроможності підприємства.

Ключові слова: функціональна логістика, логістичні функції, логістичний ланцюг, складська логістика, матеріальні потоки, управління запасами, ефективність підприємства

Abstract

The study focuses on functional logistics as a key component of enterprise management. The main components of functional logistics, including procurement, production, warehousing, transportation, and distribution, and their interaction within the supply chain are analyzed. Special attention is paid to warehousing logistics, its role in managing material flows, optimizing inventory, and enhancing enterprise efficiency. The research confirms that implementing functional logistics contributes to cost reduction, improved service levels, and increased competitiveness of the enterprise.

Keywords: functional logistics, logistics functions, supply chain, warehousing logistics, material flows, inventory management, enterprise efficiency

Вступ

Функціональна логістика є важливою складовою сучасного управління підприємством та одним із ключових факторів підвищення його ефективності та конкурентоспроможності. В умовах динамічного розвитку ринку та глобалізації економіки підприємства стикаються з необхідністю оптимізації матеріальних, інформаційних і фінансових потоків. Системний підхід до логістики дозволяє координувати діяльність різних підрозділів, зменшувати витрати, підвищувати швидкість і якість обслуговування споживачів. Вона охоплює закупівельну, виробничу, складську, транспортну та розподільчу логістику, кожна з яких виконує власні функції, але лише їх інтеграція забезпечує ефективність логістичного ланцюга. Особлива увага приділяється складській логістиці, яка відіграє ключову роль у зберіганні та обробці матеріальних ресурсів, регулюванні рівня запасів та оптимізації матеріальних потоків. Дослідження функціональної логістики дозволяє визначити її значення для управління підприємством, розкрити взаємозв'язок логістичних функцій та оцінити їхній вплив на загальну ефективність діяльності підприємства. У цій роботі здійснено аналіз сутності та завдань функціональної логістики, висвітлено роль складської логістики в управлінні матеріальними потоками та оптимізації бізнес-процесів

Результати дослідження

У сучасних умовах динамічного розвитку ринкової економіки та глобалізації підприємства стикаються з постійною необхідністю оптимізації своєї діяльності та підвищення ефективності бізнес-процесів. Логістика як науково-практичний напрям забезпечує комплексне управління потоками матеріальних ресурсів, інформації та фінансів у межах логістичного ланцюга постачання. Особливу увагу в цьому контексті займає функціональна логістика, яка об'єднує сукупність взаємопов'язаних логістичних функцій, спрямованих на забезпечення узгодженого та ефективного функціонування підприємства [1].

Функціональна логістика включає кілька ключових складових: закупівельну, виробничу, складську, транспортну та розподільчу логістику. Кожна з них має власні завдання та специфіку виконання, проте лише їх інтеграція дозволяє досягти максимального ефекту від управління логістичними процесами. Закупівельна логістика забезпечує своєчасне постачання необхідних матеріалів та ресурсів, що дозволяє підтримувати безперервність виробничого процесу та уникати затримок. Виробнича логістика

відповідає за організацію матеріальних потоків у межах виробництва, синхронізацію робочих процесів та оптимізацію внутрішніх ресурсів підприємства [1].

Особливу роль у системі функціональної логістики відіграє складська логістика. Вона забезпечує не лише зберігання матеріальних ресурсів, а й обробку, комплектування та підготовку продукції до подальшого використання або доставки споживачам. Склад перетворюється на активний елемент управління матеріальними потоками, який дозволяє ефективно регулювати обсяги запасів, зменшувати логістичні витрати та скорочувати час обробки вантажів. Рациональна організація складських процесів сприяє підвищенню точності комплектування замовлень, покращує якість обслуговування клієнтів та забезпечує більш гнучке реагування на зміни попиту [2].

Транспортна логістика забезпечує ефективне переміщення матеріалів та готової продукції між різними підрозділами підприємства або зовнішніми споживачами. Вибір оптимальних маршрутів, способів транспортування та розподіл транспортних ресурсів впливають на швидкість і вартість доставки продукції, що безпосередньо визначає ефективність роботи всього логістичного ланцюга. Розподільча логістика відповідає за доставку продукції кінцевим споживачам і забезпечує баланс між витратами на логістику та рівнем обслуговування клієнтів [1].

Одним із ключових завдань функціональної логістики є оптимізація запасів. Надмірні запаси призводять до збільшення витрат на їх утримання, а недостатній рівень запасів може спричинити перебої у виробництві або постачанні продукції. Тому ефективне управління запасами, контроль рівня матеріальних ресурсів та планування потоків є невід'ємними складовими функціональної логістики [2].

Інтеграція всіх функціональних складових логістики в систему управління підприємством дозволяє досягти високого рівня координації дій між підрозділами, забезпечує стабільність роботи логістичного ланцюга та підвищує ефективність прийняття управлінських рішень. Впровадження принципів функціональної логістики дозволяє підприємству швидко адаптуватися до змін ринкових умов, зменшувати логістичні витрати, підвищувати продуктивність та конкурентоспроможність на ринку [1].

Таким чином, функціональна логістика є невід'ємною складовою сучасного управління підприємством. Вона забезпечує узгоджене виконання логістичних функцій, оптимізацію матеріальних потоків, підвищення ефективності бізнес-процесів та досягнення стратегічних цілей організації загалом. Застосування функціональної логістики дозволяє підприємствам забезпечувати стабільність діяльності, підвищувати рівень обслуговування споживачів та посилювати свою конкурентну позицію на ринку [2].

Одним із ключових напрямів підвищення ефективності складської логістики в сучасних підприємствах є впровадження цифрових технологій та автоматизованих систем управління складом. Використання інформаційних систем дозволяє оптимізувати процеси приймання, зберігання, обробки та відпуску матеріальних ресурсів, забезпечити точний облік запасів і скоротити час виконання логістичних операцій. Крім того, автоматизація складських процесів сприяє зменшенню витрат, підвищенню продуктивності праці та зниженню впливу людського фактору, що є особливо важливим для забезпечення стабільності логістичних потоків у системі управління підприємством [3].

Важливу роль у розвитку функціональної логістики також відіграє удосконалення організаційних та інфраструктурних аспектів складської діяльності. Зокрема, до пріоритетних напрямів належать модернізація складських площ, впровадження сучасного складського обладнання, оптимізація використання логістичних ресурсів та застосування аутсорсингу логістичних послуг. Комплексна реалізація цих заходів дозволяє підприємствам підвищити рівень логістичного сервісу, забезпечити гнучкість логістичних процесів і покращити адаптацію до змін ринкового середовища, що в підсумку позитивно впливає на ефективність системи управління підприємством [3].

Висновки

Проведене дослідження функціональної логістики дозволяє зробити висновок про її ключове значення для ефективного управління підприємством. Встановлено, що функціональна логістика охоплює комплекс взаємопов'язаних логістичних функцій, що забезпечують узгоджене управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками у межах логістичного ланцюга постачання. Вона інтегрує закупівельну, виробничу, складську, транспортну та розподільчу логістику, причому ефективність роботи кожної підсистеми залежить від рівня їх взаємодії та координації. Особлива увага приділяється складській логістиці, яка виконує не лише функцію зберігання матеріальних ресурсів, а й активно впливає на управління потоками матеріалів, оптимізацію запасів та організацію процесів

обробки та комплектування товарів. Раціональна організація складських процесів дозволяє скоротити час обробки вантажів, знизити логістичні витрати та підвищити рівень обслуговування споживачів. Оптимальний рівень запасів забезпечує баланс між витратами на зберігання і необхідністю безперервності виробничого процесу та постачання продукції. Інтеграція функціональної логістики в систему управління підприємством сприяє підвищенню ефективності прийняття управлінських рішень, покращенню координації між підрозділами та стабільності роботи логістичного ланцюга. Впровадження логістичних принципів дозволяє скорочувати витрати, підвищувати продуктивність і конкурентоспроможність підприємства на ринку. Таким чином, функціональна логістика є невід'ємним інструментом сучасного управління, що забезпечує оптимізацію матеріальних потоків, підвищення ефективності бізнес-процесів і досягнення стратегічних цілей організації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бауерсокс Д., Клосс Д. Логістика. Інтегрований ланцюг постачань. Київ : Олімп-Бізнес, 2016. 640 с.
2. Смирнов І. Г., Косарева Т. В. Логістика : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 416 с.
3. Багорка М. О., Якубенко Ю. Л. Напрями підвищення ефективності складської логістики. *Сталий розвиток економіки*. 2023. № 1 (46). С. 3–5

Бевз Іванна Дмитрівна – студентка групи 1Л-24Б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: ivankabevz5@gmail.com.

Науковий керівник: **Безсмертна Оксана Владиславівна** - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. e-mail: bezsmertna@vntu.edu.ua

Bevz Ivanna D.– Department of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ivankabevz5@gmail.com

Supervisor: **Oksana V. Bezsmertna** - PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail: bezsmertna@vntu.edu.ua